

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 4.02.2016
Sayı: 1487

2439

04/02/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan soruların Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent TUFENKÇİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Didem ENGİN

CHP İstanbul Milletvekili

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın açıklamış olduğu 2016 yılının ilk ihracat verileri, ülkemizde son yıllarda yaşanan ihracattaki gerilemenin önümüzdeki süreçte de şiddetini artırarak devam edeceğinin sinyallerini vermektedir. 2014 yılında ülkemizin ihracatı 157 milyar dolarken, 2015 yılında 143 milyar dolara gerilemiştir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı verilerine göre **2016 yılı Ocak ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre %21.17 azalarak 9 milyar 599 milyon dolara gerilemiştir. Dış ticaret hacmimizde ise %20.25'lik bir daralma görülmektedir.** Son 12 aylık ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre %10.3 düşerek 141 milyar 232 milyon dolara gerilemiştir. Diğer taraftan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından açıklanan 2016 yılı Ocak ayı ihracat verileri ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı verilerine kıyasla çok büyük farklılıklar içermektedir. TİM'e göre ihracat Ocak ayında geçen yılın aynı dönemine göre %14.4 düşerek 9 milyar 208 milyon dolar olmuştur. **Kilogram bazında ihracat %1 gerilerken, dolar bazında ihracatın bu kadar yüksek boyutta gerilemesi ise ihracatçılarımızın ürünlerini çok daha ucuza sattığının ve fiyat kırarak ihracat yapmaya çalıştıklarının bir göstergesidir.**

AB ülkelerine ihracattaki gerileme %6.4, Ortadoğu'ya yapılan ihracattaki azalma %25, Afrika'ya ihracatta azalma ise %5.2 oranında olmuştur. Veriler ülke bazında

incelendiğinde de en fazla ihracat yapılan ilk 5 ülke olan Almanya, İngiltere, İtalya, Amerika ve Irak'a yapılan ihracatta da düşüş olduğu gözlenmiştir. Özellikle Irak'a yapılan ihracat %47.9, Rusya'ya yapılan ihracat %46 azalmıştır.

En fazla ihracat yapan ilk 5 kente bakıldığında, Ocak ayında İstanbul'un ihracatının %13.1, Bursa'nın %14.4, Kocaeli'nin %19.6, İzmir'in %4.6, Ankara'nın ihracatının ise %7.4 gerilediği görülmektedir.

Bu veriler ışığında;

1. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile TİM verileri kıyaslandığında bu kadar farklı ihracat verilerinin açıklanmasının sebebi nedir?
2. 11 Ocak 2016 tarihinde açıklanan Orta Vadeli Program'da 2016 yılı ihracat hedefi 155.5 milyar dolar olarak tespit edilmiştir. Ocak ayında yaşanan %21.17'lik ihracat düşüşü sonrasında 2016 yılı hedefine ulaşmak için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından ne gibi somut önlemler ve yeni kararlar alınmıştır?
3. İhracatta yaşanan bu düşüşün gerekçeleri nelerdir? Bu gerekçelerin tespitine yönelik ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
4. Gürbulak Sınır Kapısı'nda 35 km tır kuyruğu olduğu ve kapasitesinin sadece %30'unun çalıştığı, Habur sınır kapısının yeniden açılmasına rağmen personel eksikliği nedeniyle sadece %10 kapasiteyle çalıştığı haberleri basında yer almaktadır. Bu haberler doğru mudur? Gümrük kapılarındaki son durum nedir? Gümrük kapılarında ne kadar uzunlukta tır kuyrukları vardır ve kapılar kapasitelerinin ne kadarıyla hizmet vermektedir? Bu sorunları çözmek için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından nasıl bir çalışma yapılmaktadır?
5. İhracatçıların gümrüklerde yaşadığı sorunlar ve bu sorunların ülke ekonomisine maliyetine ilişkin bir analiz yapılmış mıdır? Yapıldı ise bu maliyetin boyutu nedir?
6. Dünya Bankası verilerine göre¹ Türkiye'nin ihracatında yüksek teknoloji ürünlerin payı yalnızca %2'dir. Aynı verilere göre örneğin Malezya'da bu oran %44, Fransa'da %26, Almanya'da %16, Macaristan'da %16, Çek Cumhuriyeti'nde %15, Yunanistan'da %8, Endonezya'da %7, Nijerya'da ise

¹ <http://data.worldbank.org/indicator/TX.VAL.TECH.MF.ZS>

%3'tür. Türkiye ise 2011 yılından bu yana %2 bandında seyretmekte, yüksek teknoloji ihracatı açısından beklenen sıçramayı yapamamaktadır. Yüksek teknolojili ürünlerin ihracatındaki bu durağanlığı aşmak için diğer Bakanlıkların çalışmalarına ek olarak, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı da yapısal reformlar içeren bir çalışma yapmakta mıdır? Yapılıyor ise, bu çalışmalar kamuoyu ile ne zaman paylaşılacaktır?